

بررسی جوانه زنی و خواب بذر چند گونه مرتعی خانواده‌های بقولات و گندمیان در مراتع استان خراسان شمالی

محمد خواجه حسینی^۱، محمد جنگجو^۲، سپیده انورخواه^{۳*} و سارا سنجانی^۳

۱- عضو هیئت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

۲- عضو هیئت علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه فردوسی مشهد

۳- دانشجویان دکتری اکولوژی گیاهان زراعی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

*Email: S_anvarkhah@yahoo.com

چکیده

خصوصیات جوانه زنی، خواب و کارایی تیمارهای خراش دهی و حذف پوسته در شکست خواب بذر ۱۵ گونه مرتعی از دو خانواده بقولات و گندمیان مراتع استان خراسان شمالی بررسی شد. جمع‌آوری بذرها از عرصه‌های طبیعی و آزمایشهای جوانه زنی در دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد انجام شد. نتایج بدست آمده نشان داد که در حالت بدون تیمار (آب مقطر) جوانه زنی در کلیه گونه‌های خانواده بقولات کمتر از ۵۰ درصد بود در حالی که در بذرهاگونه‌های خانواده گندمیان جوانه زنی مطلوب مشاهده شد که بطور متوسط در حدود ۶۵/۷۷ درصد بود. پس از اعمال تیمارهای خواب شکنی، بیشترین مقدار جوانه زنی در بذر *Onobrichys melanotrica* مشاهده شد که جوانه زنی آن با ۵۵ درصد افزایش به ۱۰۰ درصد رسید. بطور کلی احتمال وجود خواب در بذرها خانواده گندمیان بسیار کم می‌باشد.

کلمات کلیدی: جوانه زنی، خواب بذر، گونه‌های مرتعی، خراسان شمالی

مقدمه

بیشتر مراتع ایران در مناطق خشک و نیمه خشک واقع شده‌اند و لازمه اصلاح و احیاء مراتع معرفی گونه های مقاوم است (قلیچ نیا و همکاران، ۱۳۸۷). سازگاری گیاهان مرتعی برای زیستن در شرایط خاص